

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 325
Warszawa, 3 kwietnia 2020 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o pomocy na utrzymanie płynności finansowej w rolnictwie.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Sawickiego.

(-) Paweł Bejda; (-) Marek Biernacki; (-) Jolanta Fedak; (-) Andrzej Grzyb; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Dariusz Klimczak; (-) Władysław Kosiniak-Kamysz; (-) Stefan Krajewski; (-) Paweł Kukiz; (-) Dariusz Kurzawa; (-) Radosław Lubczyk; (-) Jan Łopata; (-) Urszula Nowogórska; (-) Urszula Paślawska; (-) Krzysztof Paszyk; (-) Jacek Protasiewicz; (-) Jarosław Rzepa; (-) Jarosław Sachajko; (-) Marek Sawicki; (-) Czesław Siekierski; (-) Paweł Szramka; (-) Agnieszka Ścigaj; (-) Jacek Tomczak; (-) Stanisław Tyszka; (-) Piotr Zgorzelski; (-) Zbigniew Ziejewski; (-) Bożena Żelazowska; (-) Stanisław Żuk.

USTAWA

z dnia 2020r.

o pomocy na utrzymanie płynności finansowej w rolnictwie

Art. 1.

Ustawa określa zasady i warunki udzielania pomocy finansowej na utrzymanie płynności finansowej podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego, zwanej dalej "pomocą".

Art. 2.

1. Pomoc jest przyznawana:

- 1) osobie fizycznej, osobie prawną albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną prowadzącą gospodarstwo rolne, która:
 - a) ma miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) jest właścicielem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333),
 - c) jest małym, średnim lub dużym przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1, z późn. zm.),
 - d) co najmniej od 3 lat prowadzi działalność rolniczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym w gospodarstwie wymienionym w lit. b, licząc od dnia powstania wobec tego podmiotu obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego w odniesieniu do gruntów wchodzących w skład tego gospodarstwa;
- 2) przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, 1495, z 2020 r. poz. 424), jeżeli:
 - a) co najmniej od 3 lat ma siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi w tym okresie działalność jako przedsiębiorca prowadzący mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo, w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1),

b) wykonuje działalność gospodarczą w zakresie:

- przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w tym produktów będących wynikiem tego przetwarzania, która stanowi podstawowy zakres jego działalności,
- przetwórstwa roślin na produkty, które są wykorzystywane na cele energetyczne.

2. Pomoc nie przysługuje pomiotowi:

- 1) znajdującemu się w likwidacji lub w upadłości lub
- 2) wobec którego toczy się postępowanie restrukturyzacyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2019 r. poz. 243, 326, 912, 1655, 1802, 2089, 2217), lub
- 3) jest niewypłacalny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 498, 912, 1495, 1655, 1802, 2089, 2217) albo jest zagrożony niewypłacalnością w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne;
- 4) którego dane wbrew przepisom prawa nie znajdują się w wykazie, o którym mowa w art. 96b ust. 2, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020, poz. 106).

Art. 3.

1. Pomocy udziela Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej „Bankiem”, na podstawie pisemnej umowy zawartej z podmiotem, o którym mowa w art. 2 ust. 1, spełniającym warunki udzielenia pomocy, na podstawie której podmiot ten, zwany dalej „cedentem”, przenosi na rzecz Banku przysługującą temu podmiotowi wierzytelność pieniężną a Bank tę wierzytelność nieodpłatnie nabywa.

2. Pomocy udziela się, jeżeli wierzytelność, która ma być przedmiotem umowy, o której mowa w ust. 1, zwanej dalej „umową przelewu wierzytelności”, jest wierzytelnością istniejącą, która:

- 1) przysługuje cedentowi na podstawie umowy, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru, z wyłączeniem eksportu towarów oraz wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zawartej z podmiotem w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- 2) przysługuje wyłączenie cedentowi,
- 3) jest udokumentowana fakturą w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, wystawioną zgodnie z tymi przepisami,
- 4) nie jest:

- a) wymagalna, a termin zapłaty jeszcze nie upłynął,
- b) przedawniona,
- c) obciążona prawami osób trzecich,
- d) zajęta,

3. Pomocy udziela się, jeżeli:

- 1) nabyciu wierzytelności, która ma być objęta umową przelewu wierzytelności nie sprzeciwiają się ograniczenia umowne lub wynikające z przepisów prawa;
- 2) dłużnikowi cedenta nie przysługują wobec cedenta wierzytelności, które mogłyby zostać potrącone z tą wierzytelnością.

4. Bank zobowiązuje się w umowie wierzytelności do:

- 1) zapłaty na rzecz cedenta kwoty pieniężnej w wysokości równej kwocie nabywanej wierzytelności - w przypadku spłaty tej wierzytelności przez dłużnika w terminie wymagalności lub w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od terminu wymagalności;
- 2) zapłaty 90% kwoty pieniężnej określonej w pkt 1 - w przypadku braku spłaty tej wierzytelności przez dłużnika w terminie dłuższym niż 6 miesięcy od terminu wymagalności albo braku jej spłaty w całości albo części;
- 3) zapłaty na rzecz cedenta zaliczki na poczet zapłaty, o mowa w pkt 1, w wysokości 80 % kwoty pieniężnej określonej w pkt 1, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy przelewu wierzytelności, oraz zapłaty pozostałej kwoty:

a) w terminie 7 dni od spłaty tej wierzytelności przez dłużnika – w przypadku, o którym mowa w pkt 1,

b) w terminie 7 od dnia upływu 6 miesięcy od terminu wymagalności wierzytelności.

5. Zapłata, o której mowa w ust. 4, następuje w formie przelewu na rachunek bankowy cedenta.

6. Umowę przelewu wierzytelności zawiera się według wzoru opracowanego przez Bank i zamieszczonego na jego stronie internetowej.

7. W sprawach nie uregulowanych w ustawie do umowy przelewu wierzytelności stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, 1495.) o zmianie wierzyciela.

Art. 4.

Bank może udzielać pomocy za pośrednictwem banków komercyjnych, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa lub Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., na podstawie umowy zawartej z tymi podmiotami.

Art. 5.

1. Pomocy udziela na wniosek cedenta, zwany dalej "wnioskiem o udzielenie pomocy", który zawiera dane i informacje niezbędne udzielenia pomocy, a w szczególności :

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres cedenta;
- 2) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) i numer identyfikacji podatkowej (NIP) cedenta, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 3) wykaz wierzytelności, które mają być objęte umową przelewu wierzytelności,
- 4) wykaz umów dotyczących wierzytelności, które mają być objęte umową przelewu wierzytelności;
- 5) dane dłużnika cedenta;
- 6) dane i informacje dotyczące sytuacji finansowej i majątkowej cedenta oraz - jeżeli cedent takie dane i informacje dotyczące sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika cedenta.

2. Do wniosku o udzielenie pomocy dołącza się:

- 1) kopie dokumentów potwierdzających wskazaną w tym wniosku kwotę wierzytelności, które mają być objęte umową przelewu wierzytelności, w tym faktur i umów dotyczących wierzytelności, które mają być objęte umową przelewu wierzytelności;
- 2) oświadczenie cedenta, że nie toczy się wobec niego postępowanie restrukturyzacyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne.

3. Wniosek o udzielenie pomocy jest składany na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Bank na jego stronie internetowej lub na stronie internetowej podmiotu wymienionego w art. 5.

4. Wniosek ten jest rozpatrywany w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.

5. Wniosek o udzielenie pomocy pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli nie spełnia wymagań określonych w ust.1, lub przepisach wydanych na podstawie ustawy lub nie dołączono do niego dokumentów wymienionych w ust. 2 lub przepisach wydanych na podstawie ustawy.

6. Rozpatrując wniosek o udzielenie pomocy, Bank:

- 1) może wzywać cedenta do złożenia wyjaśnień lub dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia spełnienia warunków udzielenia pomocy.
- 2) potwierdza w Krajowej Administracji Skarbowej dane i informacje niezbędne udzielenia pomocy, w tym dotyczące cedenta i innych stron umowy dotyczącej wierzytelności objętej wnioskiem, z zapewnieniem ochrony danych; przepisów o ochronie tajemnicy skarbowej w zakresie dotyczącym Banku nie stosuje się.

Art. 6.

Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczególne warunki lub tryb udzielania pomocy lub wypłaty środków finansowych z tego tytułu, w szczególności:

- 1) szczegółowy zakres działalności gospodarczej, o której mowa w art. 2 ust 1 pkt 2;
 - 2) formę i tryb składania wniosków o udzielenie pomocy,
 - 3) szczególne wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek o udzielenie pomocy,
 - 4) szczególne wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa przejęcia wierzytelności,
- mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji pomocy, w szczególności jej udzielania, biorąc pod uwagę specyfikę cedentów, sytuację ekonomiczno– społeczną oraz potrzebę eliminacji nadmiernych opóźnień w transakcjach handlowych i utrzymanie płynności finansowej podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego.

Art. 7.

Bank finansuje działania związane z udzielaniem pomocy ze środków Polskiego Funduszu Rozwoju, o którym mowa w ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. poz. 1572 oraz z 2020 poz. 569).

Art. 8.

W celu przeciwdziałania COVID-19 w rozumieniu ustawy z dnia 31 marca 2020 r. (Dz. U. poz. 374, 567 i 568) o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw Bank może finansować działania związane z udzielaniem pomocy ze środków:

- 1) Funduszu Gwarancji Płynnościowych lub
- 2) Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Art. 9.

Ustawa wchodzi w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy wychodzi naprzeciw oczekiwaniom podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego w związku z sytuacją gospodarczą spowodowanej COVID-19. Rozwiązania te należą do rozwiązań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem skutków ekonomicznych i gospodarczo-społecznych COVID-19 w zakresie rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.

Projektowana ustawa ma na celu zapewnienie i utrzymanie płynności finansowej w rolnictwie i określa zasady i warunki udzielania pomocy finansowej na utrzymanie płynności finansowej podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego, zwanej dalej "pomocą".

Na nadzwyczajne sytuacje stosować należy nadzwyczajne środki. Przyczyna zaburzenia leży w lęku i w niepewności. Kontrahenci zaczynają sobie wzajemnie nie płacić w obawie o brak płatności od swoich dłużników, tym samym zagrażają swoim wierzycielom. Brak klienta i przepływu, a przede wszystkim niepewność, kiedy to się skończy paraliżuje decyzje. Odbudowa gospodarki możliwa jest jedynie w oparciu o podstawową wartość jaką jest wzajemne zaufanie.

Szansą na ratunek obecnego i pogarszającego się stanu gospodarki w zakresie rolnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego jest mechanizm wzorowany na funkcjonującym, ale nie uregulowanym odrębnie w przepisach prawa faktoringu. Umowa faktoringu jako umowa nienazwana funkcjonuje w obrocie gospodarczym jako umowa zawierana w ramach zasady swobody umów wynikającej z Kodeksu cywilnego.

Pomoc określona projektowaną ustawą polegałaby na tym, aby Bank Gospodarstwa Krajowego, (dalej „Bank” albo BGK), na podstawie pisemnej umowy zawartej z podmiotem, spełniającym warunki udzielenia pomocy, na podstawie której podmiot ten, (zwany „cedentem”), przenosi na rzecz Banku przysługującą temu podmiotowi wierzytelność pieniężną a Bank tę wierzytelność nieodpłatnie nabywa. Są to zatem uregulowania charakterystyczne dla umowy faktoringu (w projekcie nazwanej „umową przelewu wierzytelności”), gdzie BGK pełni rolę faktora. Umowa taka byłaby jednak zawierana jako umowa nieodpłatna (bez wynagrodzenia dla BGK). BGK dokonywałoby zapłaty na rzecz cedenta kwoty równej całej wierzytelności (zaliczkowo 80%, a pozostałą część po spłaceniu wierzytelności przed dotychczasowego dłużnika cedenta), z tym, że gdyby BGK nie udało się uzyskać od tego dłużnika całej kwoty, w terminie dłuższym niż 6 miesięcy od terminu

wymagalności albo braku jej spłaty w całości albo części, zapłata BGK na rzecz cedenta ograniczy się jedynie do 90% wierzytelności. Stąd działania BGK należy zakwalifikować jako pomoc w utrzymaniu płynności przez cedenta. Z tych względów należy w ustawie określić warunki, jakie ma spełnić cedent, jego dłużnik i sama wierzytelność przejmowana przez BGK, tak aby pomoc przyniosła zamierzony rezultat i aby maksymalnie zniwelować ryzyko braku spłaty wierzytelności ponoszone przez BGK.

Proponuje się aby pomoc (a zatem zawarcie umowy na warunkach określonych w ustawie) obejmowała:

1) prowadzącego gospodarstwo rolne to jest, aby przysługiwała osobie fizycznej, osobie prawną albo jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną prowadzącą gospodarstwo rolne, która:

a) ma miejsce zamieszkania albo siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

b) jest właścicielem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333),

c) jest małym, średnim lub dużym przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1, z późn. zm.),

d) co najmniej od 3 lat prowadzi działalność rolniczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym w gospodarstwie wymienionym w lit. b, licząc od dnia powstania wobec tego podmiotu obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego w odniesieniu do gruntów wchodzących w skład tego gospodarstwa;

2) przedsiębiorców z branży przetwórstwa rolno -spożywczego, którzy:

a) co najmniej od 3 lat mają siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi w tym okresie działalność jako przedsiębiorca prowadzący mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo, w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1),

b) wykonują działalność gospodarczą w zakresie:

- przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w tym produktów będących wynikiem tego przetwarzania, która stanowi podstawowy zakres jego działalności,

- przetwórstwa roślin na produkty, które są wykorzystywane na cele energetyczne.

W celu eliminacji wspomnianego ryzyka BGK proponuje się regulację, zgodnie z którą pomoc nie przysługuje pomiotowi:

- 1) znajdującemu się w likwidacji lub w upadłości lub
- 2) wobec którego toczy się postępowanie restrukturyzacyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne 9Dz. U. z 2019 r. poz. 243, 326, 912, 1655, 1802, 2089, 22170, lub
- 3) jest niewypłacalny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 498, 912, 1495, 1655, 1802, 2089, 2217) albo jest zagrożony niewypłacalnością w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne;
- 4) którego dane wbrew przepisom prawa nie znajdują się w wykazie, o którym mowa w art. 96b ust. 2, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020, poz. 106), czyli nie znajduje się na tzw. „białej liście” podatników VAT

Co do samej wierzytelności to musi być ona wierzytelnością istniejącą, która:

- 1) przysługuje cedentowi na podstawie umowy, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru, z wyłączeniem eksportu towarów oraz wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, zawartej z podmiotem w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- 2) przysługuje wyłączenie cedentowi;
- 3) jest udokumentowana fakturą (w tym VAT RR) w rozumieniu przepisów o podatku od towarów usług, wystawioną zgodnie z tymi przepisami,
- 4) nie jest:
 - a) wymagalna, a termin zapłaty jeszcze nie upłynął,
 - b) przedawniona,
 - c) obciążona prawami osób trzecich,
 - d) zajęta,

Umowa nie będzie mogła być zawarta również, jeżeli:

- 1) nabyciu wierzytelności, która ma być objęta umową przelewu wierzytelności nie sprzeciwiają się ograniczenia umowne lub wynikające z przepisów prawa;
- 2) dłużnikowi cedenta nie przysługują wobec cedenta wierzytelności, które mogłyby zostać potrącone z tą wierzytelnością.

W sprawach nie uregulowanych w ustawie do umowy przelewu wierzytelności stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o zmianie wierzyciela.

Mechanizm pozwala na szybkie wyeliminowanie z gospodarki zatorów płatniczych. W tej logice przedsiębiorcy normalnie płacą podatki i składki systemowe oraz wszelkie daniny publiczne. Mają przychody realnie opłacone więc zmniejsza się ryzyko ograniczenia zatrudnienia i ich upadłości.

Aby ułatwić dostęp do proponowanego instrumentu pomocowego wprowadza się regulację, zgodnie z którą Bank może udzielać pomocy za pośrednictwem banków komercyjnych, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa lub Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., na podstawie umowy zawartej z tymi podmiotami.

Mechanizm musi wykorzystać sieć Krajowej Administracji Skarbowej, możliwość weryfikacji stron poprzez dane gromadzone w systemie biała lista, split payment itd.).

W celu stworzenia możliwości elastycznego reagowania na zmieniające się warunki gospodarcze proponuje się wprowadzenie fakultatywnego upoważnienia dla Rady Ministrów, zgodnie z którym może ona określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki lub tryb udzielania pomocy lub wypłaty środków finansowych z tego tytułu, w szczególności:

- 1) szczegółowy zakres działalności gospodarczej, o której mowa w art. 2 ust 1 pkt 2;
 - 2) formę i tryb składania wniosków o udzielenie pomocy,
 - 3) szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek o udzielenie pomocy,
 - 4) szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa przejęcia wierzytelności,
- mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji pomocy, w szczególności jej udzielania, biorąc pod uwagę specyfikę cedentów, sytuację ekonomiczno- społeczną oraz potrzebę eliminacji nadmiernych opóźnień w transakcjach handlowych i utrzymanie płynności finansowej podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego.

Proponuję się, aby Bank finansował działania związane udzielaniem pomocy ze środków Polskiego Funduszu Rozwoju, o którym mowa ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. poz. 1572 oraz z 2020 poz. 569), który zawłaszcza po ostatnich zmianach uzyskał możliwości szerszego finansowania działań pomocowych.

W celu przeciwdziałania COVID-19 w rozumieniu ustawy z dnia 31 marca 2020 r. (Dz. U. poz. 374, 567 i 568) o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw przewidziano, że BGK może finansować działania związane udzielaniem pomocy ze środków:

- 1) Funduszu Gwarancji Płynnościowych lub

2) Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Ewentualna pomoc publiczna może też być oparta na zasadach opisanych w Komunikacie Komisji - Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19.

Powstały mechanizm można potraktować jako program pomocowy i go na szybko notyfikować.

Wprowadzenie mechanizmu spowoduje, że odbudowująca się gospodarka i relacje pozwolą na wzmocnienie gospodarstwa rolnego i przedsiębiorstwa, spłaty wobec BGK i zwrot środków.

Można rozważyć, aby systemy były obligacje patriotyczne 5-10-15 letnie – na ratunek gospodarce. Oprocentowanie obligacji powyżej stopy inflacji. Powiązanie obligacji patriotycznych skierowanych do osób fizycznych i banków z systemem faktoringowym jest rozwiązaniem postulowanym.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej .

Projekt ustawy nie wpływa bezpośrednio na budżet państwa ani budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Warszawa, 6 kwietnia 2020 r.

BAS-WAPM-691/20
TRYB PILNY

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o pomocy na utrzymanie płynności finansowej w rolnictwie (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Sawicki)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2019 r. poz. 1028, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Projekt dotyczy ustawy, która ma określać zasady i warunki udzielania pomocy finansowej na utrzymanie płynności finansowej podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego. W kolejnych postanowieniach projektowanej ustawy określany jest krąg podmiotów, którym taka pomoc ma być udzielana (art. 2), wskazywany jest podmiot udzielający pomocy (którym ma być Bank Gospodarstwa Krajowego) oraz przesłanki i forma udzielenia pomocy (art. 3), wprowadzana możliwość udzielania pomocy przez BGK za pośrednictwem banków komercyjnych, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa lub Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. (art. 4), określana procedura udzielania pomocy (art. 5), ustanawiane fakultatywne upoważnienie ustawowe dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków lub trybu udzielania pomocy lub wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy (art. 6) oraz wskazywane źródła finansowania udzielanej pomocy (art. 7 i art. 8).

Projektowana ustawa ma wejść w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na przedmiot projektu należy przywołać art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE). Przepis ten stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w

zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Wszelka pomoc państwa, co do zasady, musi uzyskać akceptację Komisji (art. 108 TfUE). Zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE Komisja jest informowana w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Państwo członkowskie nie może wprowadzić w życie projektowanych środków dopóki Komisja nie zakończy ich oceny co do zgodności z rynkiem wewnętrznym.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projektowana ustawa ustanawia program wsparcia dla określonych podmiotów, w tym dla przedsiębiorców. Projektowaną regulację należy zatem ocenić pod kątem zgodności z art. 107 ust. 1 TfUE, który ustala reguły przyznawania pomocy przedsiębiorcom przez państwa członkowskie. W myśl orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE (dalej: Trybunał), za pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 TfUE uznawane jest wsparcie, które spełnia cztery przesłanki: 1) jest udzielone przez państwo członkowskie lub przy użyciu jego zasobów, 2) stanowi korzyść dla przedsiębiorstwa, 3) ma charakter selektywny oraz 4) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Przesłanki te muszą być spełnione kumulatywnie¹. Projekt zakłada udzielanie wsparcia, które spełnia wszystkie przesłanki. W szczególności, podmiotem, który udziela wsparcia, jest bank państwowy (art. 3 ust. 1 projektu), środki, z których wsparcie jest udzielane, są środkami publicznymi (art. 7 i art. 8 projektu), wsparcie uzyskiwane jest nieodpłatnie i służy bezpośredniemu wsparciu działania podmiotów, które je otrzymują (art. 1, art. 3 ust. 1 projektu), wsparcie dotyczy wskazanych w projekcie kategorii podmiotów w związku z produkcją określonych kategorii towarów (art. 2 projektu) i – z założenia – ma korzystnie wpłynąć na ich sytuację rynkową (art. 1 projektu). Warto w tym kontekście wskazać, że, w ocenie Trybunału, dla uznania selektywnego charakteru wsparcia (przesłanka trzecia) miarodajne jest, że wsparcie sprzyja niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów w porównaniu z innymi, które znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej². Z kolei, dla ustalenia wpływu wsparcia na wymianę handlową i zakłócenie konkurencji (przesłanka czwarta) wystarcza wykazanie potencjalnego wpływu pomocy na tę wymianę handlową i zakłócenie konkurencji³. W świetle tych ustaleń należy przyjąć, że opiniowany projekt

¹ Wyrok Trybunału z 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 *Altmark*, EU:C:2003:415; wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 22 lutego 2006 r. w sprawie T-34/02 *EURL Le Levant 001 i in. przeciwko Komisji*, EU:T:2006:59.

² Wyrok Trybunału z 15 listopada 2011 r. w sprawach połączonych C-106/09 P i C-107/09 *Komisja (C-106/09 P) i Królestwo Hiszpanii (C-107/09 P) p. Government of Gibraltar i Zjednoczonemu Królestwu Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*, EU:C:2011:732, pkt 73-75.

³ Wyrok SPI z 4 września 2009 r. w sprawie T-211/05 *Republika Włoska p. Komisji*, EU:T:2009:304, pkt 152 potwierdzony wyrokiem Trybunału z 24 listopada 2011 r. w sprawie C-458/09 P *Republika Włoska p. Komisji*, EU:C:2011:769.

ustanawia program pomocy, który wymaga oceny co do zgodności z rynkiem wewnętrznym.

Organem właściwym do oceny, czy określona pomoc spełnia kryteria art. 107 TfUE, jest Komisja Europejska. Projektowany program pomocy powinien zostać przesłany Komisji Europejskiej w trybie notyfikacyjnym, określonym w art. 108 ust. 3 TfUE, i poddany ocenie Komisji pod względem zgodności z rynkiem wewnętrznym w świetle przesłanek ustanowionych w art. 107 ust. 2 i ust. 3 TfUE. Projektowane środki nie mogą zostać wprowadzone w życie dopóki procedura notyfikacyjna nie doprowadzi do wydania przez Komisję decyzji końcowej (art. 108 ust. 3 zdanie trzecie TfUE).

Należy wskazać, że krajowy element procedury notyfikacyjnej uregulowany został w art. 12 i n. ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁴. Zgodnie z art. 16a tej ustawy w przypadku projektu ustawy będącej programem pomocowym opracowanym przez podmiot niebędący organem administracji publicznej, z wnioskiem o wydanie opinii w sprawie zgodności z rynkiem wewnętrznym lub o przekazanie Komisji projektu w celu dokonania jego notyfikacji występuje organ właściwy na podstawie regulaminu Sejmu. Stosowanie do art. 10 ust. 1 regulaminu Sejmu za organ taki należy uznać Marszałka Sejmu. W przypadku projektów ustaw, które dotyczą pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, organem właściwym do wydania opinii, o której mowa w art. 12 ustawy, jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

IV. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o pomocy na utrzymanie płynności finansowej w rolnictwie zawiera przepisy objęte prawem Unii Europejskiej. Projekt ustanawia program pomocy publicznej. Projekt podlega notyfikacji w trybie wskazanym w opinii.

Autor:

Ziemowit Cieślik

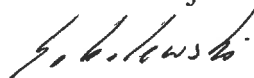
naczelnik wydziału

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 362, ze zmianami.

BAS-WAPM-692/20
TRYB PILNY

Warszawa, 6 kwietnia 2020 r.

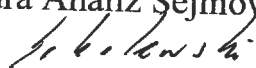
Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie
stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski
projekt ustawy o pomocy na utrzymanie płynności finansowej w rolnictwie
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Sawicki) jest projektem
ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej**

Projekt dotyczy ustawy, która ma określać zasady i warunki udzielania pomocy finansowej na utrzymanie płynności finansowej podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego. W kolejnych postanowieniach projektowanej ustawy określany jest krąg podmiotów, którym taka pomoc ma być udzielana (art. 2), wskazywany jest podmiot udzielający pomocy (którym ma być Bank Gospodarstwa Krajowego) oraz przesłanki i forma udzielenia pomocy (art. 3), wprowadzana możliwość udzielania pomocy przez BGK za pośrednictwem banków komercyjnych, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa lub Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. (art. 4), określana procedura udzielania pomocy (art. 5), ustanawiane fakultatywne upoważnienie ustawowe dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków lub trybu udzielania pomocy lub wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy (art. 6) oraz wskazywane źródła finansowania udzielanej pomocy (art. 7 i art. 8). Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Autor:
Ziemowit Cieślak
naczelnik wydziału
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski